

«Təsdiq edirəm»

Tədris məsələləri

Üzrə prorektor v.i.e:

dos. Zaur Məmmədov

"12" 09 2025-ci il

FƏNN SİLLABUSU

İxtisas: 050310-Muzey, arxiv işi və abidələrin qorunması

Fakültə: Tarix coğrafiya və incəsənət

Kafedra: Tarix və onun tədrisi metodikası

I. Fənn haqqında məlumat

Fənnin adı: Muzey işinin əsasları (İşçi proqramı LDU-nun Tarix və onun tədrisi metodikası kafedrasının 14.09.2023-ci il qərarı ilə təsdiq edilmişdir (protokol №1))

Kodu: İPF-B03

Tədris ili: I (2025-2026) Semestr: I

Tədris yükü: Cəmi 50 saat. Auditoriya saati-14 saat (8 saat mühazirə 6 saat seminar)

Təhsil alma forması: Qiyabi

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 5 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi: dos. Emin Melikov Nazir oğlu

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş. Ə. Məmmədov küçəsi, 22, 2 saylı tədris korpusu

Məsləhət günləri və saati: II-V günlər: saat 14⁰⁰-15⁰⁰

E-mail ünvanı: eminemelikov79@gmail.com

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas ədəbiyyat

1. Muzeyşünaslıq. (Dərslik). Bakı, Mars-print, 2002.

2. Muzey işinə aid sənədlər toplusu. Bakı, Işıq, 1961.

Əlavə ədəbiyyat

3. Azərbaycanda tarix-dişarşünaslıq muzeylərinin təşəkkülü və inkişaf tarixi. Bakı, Ziya-Nurlan, 2008.

4. Bəhruz Kəngərli adına Naxçıvan Dövlət tarix-dişarşünaslıq muzeyi. Bakı, Azərneşr, 1967.

5. Quliyev H.A. Tarixi-etnoqrafik materialların dişarşünaslıq muzeylərinin ekspozisiyasında göstərilməsi haqqında. Azərbaycan Tarix Muzeyinin əsərləri, 1960, № 3.

6. Kərimov B.B. Lənkəran bölgəsində tarix-dişarşünaslıq muzeyləri. Azərbaycan Tarixi Muzeyi-2002.8. Bakı, Elm, 2002.

7. Kərimov B.B. Naxçıvanda muzey işinin inkişafı tarixindən. "Elm" qəzeti, 9 sentyabr, 2005, № 21-22.

8. Kərimov B.B. Masallı tarix-dişarşünaslıq muzeyi. "Elm" qəzeti, 19 oktyabr, 2006, № 10.

9. Kərimov B.B. Şirvan bölgəsində tarix-dişarşünaslıq muzeylərinin yaranması və inkişafı tarixi. Azərbaycan Tarix Muzeyi-2006. Bakı, Elm, 2006.

10. Əmirxanov S.A. Muzey və məktəbli dünya görüşü. Bakı, Biznes Universiteti, 2001.

11. Əmirxanov S.A. muzey fəaliyyətində qarşılıqlı əlaqələr. Tədris-metodik vəsait. Bakı, 2002.

12. Paşayev N.A. Məktəbdə tarix-dişarşünaslıq işləri. Bakı, Azərneşr, 1967.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən digər fənnin tədris olunmasına zərurət yoxdur.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: Bu fənn muzey işinin ümumi nəzəri-metodoloji məsələlərini öyrədir. Muzey işinin əsas anlayışları, nəzəriyyə və metodikası haqqında ilkin biliklər məhz bu fənn vasitəsilə ilə tədris olunmalıdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar dərslərində fəaliyyətinə görə və 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal- tələbə keçilmiş material dərinədən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam aça bilər.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal- tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal- tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çəlişməliklər var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal- tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal- tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal- tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal- suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanında topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	əla	A
2.	81-90	çox yaxşı	B
3.	71-80	yaxşı	C
4.	61-70	kafi	D
5.	51-60	qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda onun haqqında əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

X. Təqvim-mövzu planı: Mühazirə 8 saat, seminar 6 saat

№	Keçirilən mühazirə və seminar mövzuları	Müh	Sem
1.	MÖVZU: MUZEY İŞİ ƏSASLARINA GİRİŞ VƏ FƏNİN PREDMETİ VƏ VƏZİFƏLƏRİ Plan: 1.Muzey işinin əsaslarının predmeti və vəzifələri 2.Azərbaycanda muzey işinin təşkili tarixindən 3.Azərbaycanda muzey qanunvericiliyi 4.Dünyada muzey işinin təşkili tarixindən Mənbə: [1, səh.3-19; 2,3,5,8.]	2	2
2.	MÖVZU: MUZEYLƏRDƏ FOND İŞİNİN TƏŞKİLİ Plan: 1.Muzey fondlarının təşkili 2.Azərbaycan Tarixi Muzeyinin fondları 3.Dünyanın məşhur muzeyləri 4.Muzey fondlarının uçotunun ümumi qaydaları 5.Muzeyə daxil olan əşyaların qeydiyyatı 6.Muzeydə toplama işi və metodları 7.Muzeydə elmi arxivin təşkili Mənbə: 1, səh.52-87; 256-266; 2,3,5,8.]	2	
3.	MÖVZU: MUZEY FONDLARININ MUHAFİZƏSİ VƏ BƏRPASI Plan: 1. Muzey işinin təşkilinin elmi əsasları 2. Muzeydə mühafizə sistemi. 3. Məişət həşəratları və gemiricilərlə mübarizə. 4. Muzey ekspozisiyasının qorunması. 5.Muzey əşyalarının daşınması. Mənbə: [1, səh. 196-207; 2,3,5,8.]	2	2

4.	MÖVZU: MUZEY İŞİNDƏ TEXNİKİ VASİTƏLƏR. PLAN: 1. Muzeylərdə elmi tədqiqat işinin təşkili. 2. Muzey ekspozisiyalarının təşkili. 3. Muzeylərdə xalq yaradıcılığı. 4. Xalq musiqisinin muzeylərdə təbliği 5. Muzeylərdə dekorativ-tətbiqi sənət 6. Xalq sənədləri və sənətkarlıq 7. Muzeylərinin ekspozisiyasında milli geyimlər. 8. Muzeydənəkar abidələrin qorunması, münafizəsi və öyrənilməsi tarixindən. 9. Muzeydənəkar abidə anlayışı və onun mahiyyəti. 10. Muzeylərdə arxeoloji irsin qorunması və maliyyələşdirilməsi. Mənbə: 1, səh. 400-506; 2,3,5,8.]	2	2
----	--	---	---

XI. Fənn üzrə tələblər:

Muzey işinin fəaliyyətində elmi dünyagörüşü, muzeylərində elmi maarif və tərbiyə işini, xalq dekorativ tətbiqi sənəti və memarlıq abidələrini, diyarşünaslıq muzeylərini, muzeydəkənar abidə anlayışını, muzey işinin idarə olunması və iqtisadiyyatını, muzey işinin peşə etikası, muzeylərdə arxeoloji irsin qorunması və maliyyələşdirilməsi, tarix və mədəniyyət abidələrinin qorunmasını, muzeylər haqqında ümumi müddəaları, muzeylər və milli arxiv fondunu, muzey və mədəni sərvətlərin, mahiyyətini bilməli, muzey fondlarının təşkili və muzey işindən sərbəst istifadəni bacarmalıdır.

XII. Muzey işinin əsasları fənni üzrə təlim nəticələri

- Muzey fəaliyyətinin əsas istiqamətlərinin tarixi formalaşma mərhələlərini mənimsəməlidir.
- Muzey işinin əsas fəaliyyət sahələri olan kolleksiyaların komplektləşdirilməsi, muzey ekspozisiyası, muzeyin elmi-tədqiqat işinin məzmununu əhatə edən nəzəri biliklərə yiyələnməli və bu istiqamətlər üzrə ilkin əməli vərdişləri mənimsəməlidir.
- Muzey fəaliyyətinin əsas maliyyə mənbələri haqqında bilikləri mənimsəməlidir.
- Dünya və ölkə səviyyəsində muzey qanunvericilik bazası haqqında bilikləri əldə etməlidir.
- Muzey işinin təkmilləşməsində əsas nəzəriyyənin fəaliyyət istiqamətləri ilə bağlı biliklərə tələbələr yiyələnməlidir.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi

XIV. Kollektiv sualları

1. Muzey işinin əsaslarının predmeti və vəzifələri
2. Muzey fondlarının təşkili
3. Azərbaycan Tarixi Muzeyinin fondları
4. Dünyanın məşhur muzeyləri
5. Muzey fondlarının uçotunun ümumi qaydaları
6. Muzeyə daxil olan əşyaların qeydiyyatı
7. Muzeydə toplama işi və metodları
8. Muzeydə elmi arxivin təşkili
9. Azərbaycanda muzey qanunvericiliyi
10. Muzeydə ekspozisiyanın təşkili

XV. Fənn üzrə imtahan sualları

1. Muzey işinin əsaslarının predmeti və vəzifələri
2. Muzey fondlarının təşkili
3. Azərbaycan Tarixi Muzeyinin fondları
4. Dünyanın məşhur muzeyləri
5. Muzey fondlarının uçotunun ümumi qaydaları
6. Muzeyə daxil olan əşyaların qeydiyyatı
7. Muzeydə toplama işi və metodları
8. Muzeydə elmi arxivin təşkili
9. Azərbaycanda muzey qanunvericiliyi
10. Muzeydə ekspozisiyanın təşkili
11. Modern muzey anlayışı
12. Azərbaycanda muzey işinin təşkili tarixindən
13. Dünyada muzey işinin təşkili tarixindən
14. Muzey mədəni dəyərlərin təbliğatçısı kimi
15. Muzey işinin təşkilinin elmi əsasları
16. Muzeydə mühafizə sistemi
17. Məişət həşəratları və gəmiricilərlə mübarizə

18. Muzey ekspozisiyasının qorunması
19. Muzey əşyalarının daşınması
20. Muzey binalarının seçilməsi
21. Ekspozisiya və fond avadanlığı
22. Ekspozisiyanın avadanlıqla təchizatı
23. Fond avadanlığının əsas növləri
24. Muzey anbarı və əhəmiyyəti
25. Muzeylərdə elmi tədqiqat işinin təşkili
26. Muzey ekspozisiyalarının təşkili
27. Muzeylərdə xalq yaradıcılığı
28. Xalq musiqisinin muzeylərdə təbliği
29. Muzeylərdə dekorativ-tətbiqi sənət
30. Muzeydə xalq sənətləri və sənətkarlıq
31. Muzeydə elmi inventarlaşdırma
32. Muzey ekspozisiyasında milli geyimlər
33. Muzeydənkenar abidələrin qorunması, münafizəsi və öyrənilməsi tarixindən
34. Muzeydənkenar abidə anlayışı və onun mahiyyəti
35. Muzeylərdə arxeoloji irsin qorunması və maliyyələşdirilməsi

Muzey işinin əsasları fəninin silabusu 050310 "Muzey, arxiv işi, abidələrin qorunması" ixtisası üzrə tədris planı və fənni proqramı əsasında tərtib olunmuşdur. "Tarix və onun tədrisi metodikası" kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir (12 sentyabr 2025-ci il, protokol № 1).

Kafedra müdiri : dos. K.F. Mahmudov

Fənn müəllimi : dos. E.N. Melikov